

Grafická metoda

plánování

činnosti a kontroly

Význam plánování jako důležité součásti řízení uznávají plně jak velitelé, tak příslušníci štábů. V uplynulém období byla zaměřena pozornost i k některým novým metodám plánování, v nichž na čelním místě je i matematika, jako např. v síťových grafech metod CPM a PERT, které tak do určité míry nahradily dříve používané a zpracovávané harmonogramy činnosti.

V článku chci na příkladu štábu dělostřelecké skupiny ukázat možný způsob plánování činnosti a kontroly grafickou metodou, která kromě vyjádření chronologického postupu prací umožňuje i předeem vyjadřovat stav, který by měl být zjišťován při kontrolách. Cílem není tedy podrobně a zcela přesně vyjadřovat časové nebo obsahové trvání uvažovaných činností, jejichž plánováním se štáb zabývá, nýbrž ukázat možný způsob plánování a tak alespoň zčásti přispět k dalšímu zvýšení této tak důležité činnosti velitelů a štábů.

Grafická metoda plánování činnosti a kontroly, jak ji dále rozvádím na příkladu, je co do obsahu a využití velmi jednoduchá. Můžeme ji různě přizpůsobovat a proto i vyjádřený způsob použití není jediné možné. Při jejím použití je nutné vyjít, tak jako ve všech jiných metodách,

z analýzy celkové činnosti a časových ohodnocení jednotlivých úkolů včetně jejich návaznosti, které jsou pak základem při jejich plánování.

Tato metoda má 3 základní části:

První část grafu je v podstatě **síťový chronogram činností**, který v časovém sledu trvání zachycuje začátek a konec jednotlivých činností a jejich vzájemnou návaznost. Jednotlivé činnosti jsou proto zachycovány v časovém sledu tak, že časové zahájení a trvání je vyznačováno zleva doprava a shora dolů, při čemž každá z dílčích činností je analogicky očíslována. Vhodným způsobem, vyjádřeným v legendě, je vyznačeno i zahájení, trvání, přerušení a ukončení trvání každé činnosti.

Druhá část grafu vyjadřuje kvantitativní plnění jednotlivých plánovaných činností a to ve stejném časovém sledu jako 1. část. Společná s 3. částí grafu je pak stupnice „procento splnění“, která umožňuje vzhledem k určené době vyčíst hodnotu kvantitativního splnění daného úkolu.

Třetí část grafu je určena k vyjádření plánovaného i skutečného plnění jednotlivých úkolů, vyznačených v 1. a 2. části a umožňuje graficky vyjádřit stav, očekávaný v okamžiku kontrol. Stupnice „pro-

cento splnění“ se vztahuje ke všem jednotlivým úkolům plánované činnosti. Očekávaný stav je vyjádřen tzv. bilanční křivkou, jejíž sestavení je zřejmé z rozvedeného příkladu. Ta pak názorně vyjadřuje požadovaný stav splnění jednotlivého úkolu v dané době.

Možné využití metody plánování činnosti a kontroly ukáží na příkladu velitele a štábu dělostřelecké skupiny. Vyjděme z těchto předpokladů:

— dělostřelecká skupina ve složení dvou dělostřeleckých oddílů rozmístěných spolu s podporovanými útvary mimo dotyk s nepřítelem, obdržela v ranních hodinách D 1 úkol: „Během dvou dnů a noci připravit a vybudovat prostor bojové činnosti dělostřelecké skupiny. K ženijnímu budování palebných postavení využít přidělené lžicové rypadlo.“

— k upřesnění plnění úkolu bylo stanoveno: „Prostor bojového rozmístění a jeho přípravu maximálně utajit. Proto za dne provádět pouze rekognoskace, topografické vyměření a skrytě i výstavbu linkového spojení. Ostatní úkony, především ženijní budování pozorovatelů a palebných postavení plnit pouze v noci.“

Vzhledem k úkolům, plněným v dosavadním prostoru, stanovil velitel skupiny,

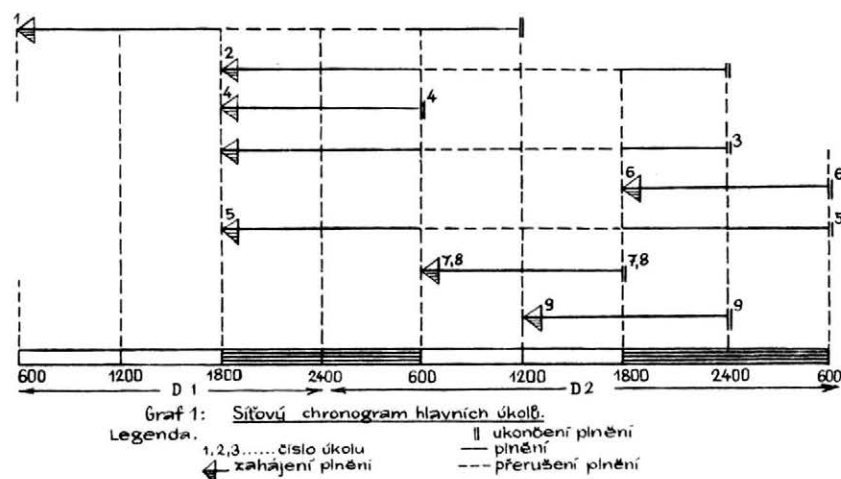
že k ženijnímu budování pozorovatelů vyčlení každý oddíl pracovní skupinu 20 osob, k budování palebných postavení pak skupinu v minimálním počtu 50 osob. Lžicové rypadlo přidělí pro každou noc jednomu z oddílů, topografické připojení zkontrolovat prostředky dělostřelecké skupiny během druhého dne. Přípravu prostoru bojové činnosti naplánuje štáb skupiny, rozsah a postup plnění jednotlivých opatření vydá velitelům oddílů. Postup prací kontrolovat v ranních hodinách druhého dne a ve 24.00 hod. D 2.

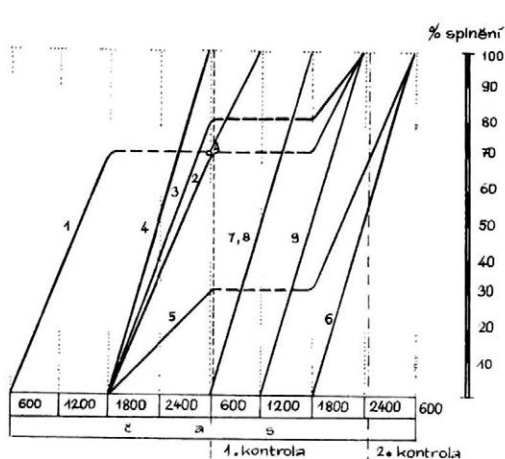
Náčelník štábu s operační skupinou kalkuluje s tímto rozsahem prací a předpokladem jejich plnění:

1 — rekognoskace a vyměření pozorovatelů a palebných postavení, které uskutečnit tak, aby rekognoskace umožnila ženijní budování se soumrakem dnešního dne, topografické připojení dokončit do 12.00 dne D 2. Úkol plní vyčleněná skupina obou oddílů současně.

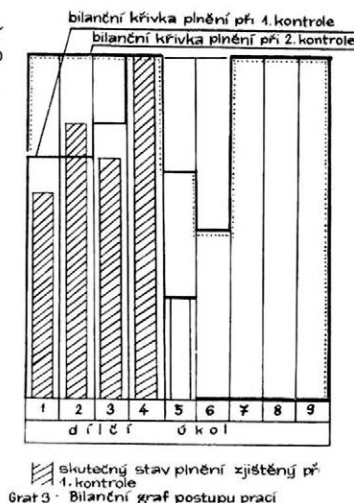
2 — při ženijním budování pozorovatelů využít v nejnutnějším rozsahu trhaviny samostatně v rámci každého oddílu a ukončit do 24.00 hod. dne D 2.

3,5 — palebná postavení budovat ženijně rovněž v duchu směrnice velitele skupiny (úkol 3 — budování u 1. oddílu,

Graf 2 Kvantitativní graf plnění úkolů

Graf 3 Bilanční graf postupu prací

úkol 5 — budování u 2. oddílu). Při ukončení ženijního budování dbát přísně na zamaskování.

4,6 — strojní budování palebných postavení uskutečnit v noci z D 1 na D 2 u 1. oddílu (úkol 4), v další noci pak u 2. oddílu (úkol 6).

7 — spojení budovat samostatně v rámci oddílů během D 2

8 — topografické připojení kontrolovat rovněž během D 2 prostředky dělostřelecké skupiny.

9 — fotografovat a panoramatické snímky zhotovit s využitím přidělených prostředků skupiny během odpoledne D 2, snímky v nařazeném počtu kopií z pozorovatelů velitelů oddílů předložit do 24.00 hod.

Uvažované hlavní úkoly, vytvářející ve svém souhrnu celkovou činnost, nutnou ke splnění úkolu přípravy a vybudování prostoru bojové činnosti dělostřelecké skupiny, jsou uvedeny v **grafu 1**.

Při určování časového trvání prací musíme přihlídnout jak k rozsahu, tak i počtu pracovníků. Tak k vybudování jedné pozorovatelné počítáme potřebu 8 dv, při čemž v rámci oddílu předpokládáme 4 pozorovatelné, tj.:

potřeba 4. 8 = 32 dv.

kapacita 2. 20 = 40 dv.

Obdobně pro jedno palebné postavení kalkulujeme s nutným výkopem 17 m³, tj. v rámci oddílu 18. 17 = 306 m³, při čemž kapacitu lžicového rypadla počítáme 50 m³/h, což představuje přibližně 6 pracovních hodin. Kromě toho uvažují nutné přesuny rypadla, vybudování 3 okopů starších důstojníků baterií, vybudování a zpevnění úkrytů pro obsluhu a maskování. Obdobné úvahy jsou i k časovému splnění ostatních uvažovaných úkolů.

Na **grafu 2** je vyznačen pak plánovaný průběh jednotlivých úkolů, jejichž objem k danému času můžeme vyčíst na stupnici, označující procento splnění. Bilanční graf postupu prací, vyjádřený v **grafu 3**, je předurčen nejen k zaznamenávání stavu plnění jednotlivých úkolů v dané době, nýbrž i k vyznačení plánovaného stavu plnění, čímž pak můžeme porovnat obě hodnoty a přijmout nutná opatření.

Postup sestavení bilanční křivky je velmi jednoduchý:

— v **grafu 2** přímkou značící 6.00 hod. D 2, protíná křivku, značící časový průběh plnění úkolu čísla 1 v bodě, označeném pro názornost „A“. Vedeme-li tímto bodem rovnoběžku s časovou stupnicí **grafu 2**, pak v průsečíku stupnice „% splnění“ zjistíme, že úkol číslo 1 by měl být v dané době splněn na 70 %;

— prodloužíme-li tuto rovnoběžku do grafu 3, pak nám ohraničí uvažovaný úkol č. 1 v části, vytvářející již část bilanční křivky;

— obdobně sestrojíme průběh bilanční křivky v ostatních úkolech, čímž je graficky vyznačen stav plnění, očekávaný kontrolou v 6.00 hod. D 2;

— stejně je sestrojena i bilanční křivka, zachycující předpokládaný stav plnění ve 2. plánované kontrole, tj. ve 24.00 hod. D 2.

Výsledky, zjištěné kontrolou v raních hodinách D 2, jsou zaznamenány v grafu 3. Je zřejmé, že dílčí zpoždění bylo zjištěno v topografickém připojení jednotlivých prvků bojových sestav a v budování palebných postavení 1. oddílu, i když přidělené mu lžicové rypadlo spl-

nilo úkol, na něj kladený. Překročení plánovaného průběhu budování bylo zjištěno naopak na pozorovatelnách. Z výsledku kontroly je tedy možno vyvodit závěr, že pro následující noc u 1. oddílu bude nutné zvýšit počet pracovníků v palebných postaveních a to i na úkor pracovníků, vyčleněných k budování pozorovatelů.

Uvedený příklad dokumentuje, že tuto metodu plánování činnosti a kontroly můžeme využít jistě i v řadě jiných případů, především tam, kde jde o delší časové intervaly. Její použití nutí velitele a štáby k hlubší analýze činnosti a k časovému vymezení jednotlivých úkolů, což je jedním z předpokladů reálného úkolování, které, jak potvrzuje praxe, má v mnoha případech nízkou úroveň.

... nezbytnou podmínkou úspěchu v této válce je jednotné vedení nad všemi oddíly Rudé armády a nejprísnější centralizace při disponování všemi silami a zdroji socialistických republik, zejména celým aparátlem vojenského zásobování a též železniční dopravou jakožto velmi složitým materiálním činitelem války, majícím prvořadý význam nejen pro splnění vojenských operací, ale i zásobování Rudé armády bojovým materiálem, výstrojem a potravinami...